

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Ottende Afdeling)

23. april 2026 *

»Præjudiciel forelæggelse – forbrugerbeskyttelse – urimelige kontraktvilkår i aftaler, der indgås mellem erhvervsdrivende og forbrugere – direktiv 93/13/EØF – artikel 2, litra c) – begrebet »erhvervsdrivende« – artikel 6, stk. 1 – retsvirkninger af, at et sådant kontraktvilkår erklæres urimeligt – kontraktens ugyldighed – artikel 7, stk. 1 – afskrækkende virkning af forbuddet mod urimelige kontraktvilkår – aftale om lån optaget i udenlandsk valuta – kontraktvilkår, der pålægger forbrugeren valutarisikoen – overdragelse mellem erhvervsdrivende i henhold til national ret – erhvervsdrivende, over for hvilken forbrugeren kan påberåbe sig retsvirkningerne af ugyldigheden af et urimeligt vilkår i den overtagne aftale«

I sag C-761/24,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Budapest Környéki Törvényszék (den regionale ret i første instans i Budapest, Ungarn) ved afgørelse af 10. oktober 2024, indgået til Domstolen den 5. november 2024, i sagen

HM,

JD

mod

AXA Bank Belgium SA,

OTP Bank Nyrt.,

OTP Faktoring Követeléskezelő Zrt.,

har

DOMSTOLEN (Ottende Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, O. Spineanu-Matei, og dommerne S. Rodin og N. Piçarra (refererende dommer),

generaladvokat: D. Spielmann,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

* Processprog: ungarsk.

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

- HM og JD ved ügyvéd L. Marczingós,
- OTP Bank Nyrt. og OTP Faktoring Követeléskezelő Zrt. ved ügyvéd, A. Lendvai,
- den ungarske regering ved D. Csoknyai og Z. Fehér, som befuldmægtigede,
- Europa-Kommissionen ved O. Dani og P. Kienapfel, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 2, litra c), artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler (EFT 1993, L 95, s. 29).
- 2 Denne anmodning er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem to forbrugere, HM og JD (herefter »de to forbrugere«), og tre kreditinstitutter, dvs. AXA Bank Belgium SA (herefter »AXA«), OTP Bank Nyrt. (herefter »OTP«) og OTP Faktoring Követeléskezelő Zrt. (herefter »OTP Faktoring«), vedrørende det kreditinstitut, over for hvilket disse to forbrugere kan påberåbe sig retsvirkningerne af ugyldigheden af et urimeligt vilkår i en låneaftale, der er indgået med AXA's retlige forgænger og efterfølgende overdraget til OTP, som selv overdrog den deraf følgende fordring til OTP Faktoring.

Retsforskrifter

EU-retten

- 3 Følgende fremgår af 21. og 24. betragtning til direktiv 93/13:

»[M]edlemsstaterne skal træffe de nødvendige foranstaltninger til at hindre, at der fastsættes urimelige kontraktvilkår i aftaler, der indgås mellem en forbruger og en erhvervsdrivende, og til at sikre, at de, hvis de alligevel findes, ikke binder forbrugeren, og at aftalen fortsat er bindende for parterne på samme vilkår, hvis den kan videreføres uden de urimelige vilkår;

[...]

medlemsstaternes retsmyndigheder og administrative organer skal råde over tilstrækkelige og effektive midler til at bringe anvendelsen af urimelige vilkår i forbrugeraftaler til ophør.«

- 4 Dette direktivs artikel 2, litra c), definerer begrebet »erhvervsdrivende« som »en fysisk eller juridisk person, der i forbindelse med de af dette direktiv omfattede aftaler handler som led i sit erhverv, hvad enten det er offentligt eller privat«.
- 5 Nævnte direktivs artikel 6, stk. 1, bestemmer følgende:
- »Medlemsstaterne fastsætter, at urimelige kontraktvilkår i en aftale, som en erhvervsdrivende har indgået med en forbruger, i henhold til deres nationale lovgivning ikke binder forbrugeren, og at aftalen forbliver bindende for parterne på i øvrigt samme vilkår, hvis den kan opretholdes uden de urimelige kontraktvilkår.«
- 6 Samme direktivs artikel 7, stk. 1, har følgende ordlyd:
- »Medlemsstaterne sikrer, at der i forbrugernes og konkurrenternes interesse findes egnede og effektive midler til at bringe anvendelsen af urimelige kontraktvilkår i aftaler, der indgås mellem forbrugere og en erhvervsdrivende, til ophør.«

Ungarsk ret

Civillovbogen

- 7 § 6:202 i Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (lov V. af 2013 om civillovbogen) i den affattelse, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen (herefter »civillovbogen«), med overskriften »Overdragelse af rettigheder« fastsætter følgende i stk. 3:
- »De relevante retsforskrifter om overdragelse finder anvendelse mutatis mutandis på subrogationen.«
- 8 Civillovbogens § 6:208 med overskriften »Virkningerne af overdragelser af aftaler« bestemmer følgende:
- »1. Den part, som træder ud af aftaleforholdet, dennes medkontrahent og den part, som indtræder i dette forhold, kan aftale, at sidstnævnte ved subrogation indtræder i førstnævntes rettigheder og forpligtelser.
2. Den part, som indtræder i aftaleforholdet, nyder de samme rettigheder og påtager sig de samme forpligtelser, som i henhold til aftalen er bindende for den part, der træder ud af aftaleforholdet med sin medkontrahent. Den part, som indtræder i aftaleforholdet, kan ikke udligne noget andet krav, som den part, der træder ud af aftaleforholdet, havde over for sin medkontrahent. Medkontrahenten kan ikke udligne noget andet krav, som vedkommende havde over for den part, som træder ud af aftaleforholdet.
3. Garantierne for de rettigheder, som overføres til den part, der indtræder i aftaleforholdet, opretholdes. Garantierne for opfyldelsen af de forpligtelser, som overføres til den part, der indtræder i aftaleforholdet, bortfalder, medmindre garanten giver samtykke til overdragelsen af aftalen.«

Lov CCXXXVII. af 2013

- 9 § 17, stk. 1, i hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (lov CCXXXVII. af 2013 om kreditinstitutter og finansielle virksomheder) har følgende ordlyd:

»Indskud og andre midler, der skal betales tilbage, samt porteføljer af rammekontrakter om betalingstjenester kan overdrages ved en aftale mellem det overdragende kreditinstitut og det erhvervende kreditinstitut med godkendelse fra [Magyar Nemzeti Bank (den ungarske nationalbank) som tilsynsmyndighed]. Civillovbogens bestemmelser om overdragelse af aftaler finder anvendelse på porteføljeoverdragelsen, bortset fra at porteføljeoverdragelsen ikke medfører et bortfald af garantierne i aftalen, og at der ikke kræves en retlig erklæring fra den anden part i aftalen. [Denne godkendelse] erstatter ikke godkendelsen fra Gazdasági Versenyhivatal [(den ungarske konkurrencemyndighed)] i henhold til loven om forbud mod urimelig handelspraksis og konkurrencebegrænsning.«

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 10 Den 12. juni 2008 indgik de to forbrugere med AXA's retlige forgænger en låneaftale optaget i schweiziske francs vedrørende et beløb på 141 536,00 schweiziske franc (CHF), svarende til ca. 20 075 000 ungarske forint (HUF) efter omregning til købskursen for den valuta, som kreditinstituttet havde fastsat på dagen for frigivelsen af midlerne. Det var i denne låneaftale, der blev indgået for en periode på 19 år, fastsat, at de månedlige afdrag på lånet skulle betales i ungarske forint efter omregning til salgskursen på schweiziske franc, der var fastsat af dette kreditinstitut. Aftalen gav desuden nævnte kreditinstitut mulighed for ensidigt at ændre størrelsen af de renter og administrationsgebyrer, som skulle afholdes af de to forbrugere.
- 11 AXA opsigde nævnte låneaftale med virkning fra den 4. juni 2013 på grund af de to forbrugeres angivelige forsinkede betaling. Den opgørelse, der blev foretaget den 4. marts 2015, viste en udestående gæld til AXA på 42 815 836 HUF.
- 12 Den 21. oktober 2015 anlagde de to forbrugere sag mod AXA ved Budapest Környéki Törvényszék (den regionale ret i første instans i Budapest, Ungarn), som er den forelæggende ret, med påstand dels om, at det fastslås, at samme låneaftale er ugyldig med den begrundelse, at den indeholdt urimelige vilkår, som af denne grund ikke kunne gøres gældende over for dem, dels om afhjælpning af konsekvenserne af denne ugyldighed.
- 13 Den 31. oktober 2016 overdrog AXA en aftaleportefølje til OTP, der omfattede den i hovedsagen omhandlede låneaftale og alle de heraf følgende rettigheder og forpligtelser. Den 2. november 2016 overdrog OTP det krav, der fulgte af denne låneaftale, til OTP Faktoring.
- 14 Ved mellemdom af 25. oktober 2022 erklærede den forelæggende ret nævnte låneaftale ugyldig i sin helhed på grund af den ulovlige karakter af oplysningerne om valutarisikoen. Ved kendelse af 19. april 2023 blev denne dom imidlertid ophævet efter appel, og sagen blev hjemvist til den forelæggende ret.
- 15 Den 21. september 2023 forelagde den forelæggende ret, idet den fandt, at det også påhvilede den at afgøre, hvilket af de pågældende kreditinstitutter der var omfattet af de i direktiv 93/13 fastsatte sanktioner, Domstolen en anmodning om præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af dette direktivs artikel 2, litra c). Den forelæggende ret var i tvivl om lovligheden af anvendelsen af disse

sanktioner over for erhververen af den i hovedsagen omhandlede låneaftale, idet denne erhverver havde draget fordel af de finansielle og økonomiske virkninger af denne låneaftale uden dog selv at have indsat det vilkår, som den forelæggende ret havde kvalificeret som urimeligt.

- 16 Ved kendelse af 9. april 2024, AXA Bank Europe m.fl. (C-628/23, EU:C:2024:317), blev denne anmodning afvist med den begrundelse, at den ikke opfyldte kravene i artikel 94 i Domstolens procesreglement.
- 17 De to forbrugere har for den forelæggende ret anfægtet en national retspraksis, hvorefter retsvirkningerne af ugyldigheden af en aftale med urimelige kontraktvilkår indgået mellem en forbruger og en erhvervsdrivende kun kan påberåbes over for erhververen af aftalen. De har gjort gældende, at den afskrækkende virkning, som artikel 6, stk. 1, i direktiv 93/13, sammenholdt med dette direktivs artikel 7, stk. 1, knytter til konstateringen af disse vilkårs urimelige karakter, ville blive bragt i fare, hvis den erhvervsdrivende, der havde indsat nævnte vilkår i en sådan aftale, kunne unddrage sig retsvirkningerne af denne aftales ugyldighed ved at overdrage den til en tredjemand.
- 18 Ifølge denne ret fremgår det af civillovbogens bestemmelser om overdragelse af aftaler, der ligeledes finder anvendelse på porteføljeoverdragelser, at såfremt en låneaftale erklæres ugyldig, kan en forbruger, der ønsker at opnå tilbagebetaling af en eventuel for stor betaling, kun anlægge sag mod erhververen og ikke mod overdrageren. Det potentielt store antal søgsmål, der kan rettes mod denne erhverver, kan således medføre insolvens for sidstnævnte, hvilket risikerer at fratage denne forbruger en effektiv domstolsbeskyttelse.
- 19 Den forelæggende ret er i øvrigt i tvivl om, hvorvidt den afskrækkende virkning, som direktiv 93/13 knytter til konstateringen af, at et kontraktvilkår er urimeligt, kan gøres gældende over for erhververen, selv om sidstnævnte ikke bærer ansvaret for, at dette vilkår er indeholdt i den pågældende aftale.
- 20 Den forelæggende ret har således nærmere bestemt anmodet Domstolen om, henset til direktiv 93/13, at klarlægge den erhvervsdrivende, over for hvilken de to forbrugere kan påberåbe sig retsvirkningerne af ugyldigheden af den i hovedsagen omhandlede låneaftale, idet den samtidig har præciseret, at den påtænker at undlade at anvende bestemmelserne i den ungarske lovgivning, som tvisten i hovedsagen er omfattet af, såfremt Domstolen fortolker dette direktiv således, at det kun påhviler overdrageren at afhjælpe disse retsvirkninger.
- 21 På denne baggrund har Budapest Környéki Törvényszék (den regionale ret i første instans i Budapest) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
 - »1) Er artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i [direktiv 93/13] til hinder for en national retspraksis eller fortolkning af national ret, som i tilfælde af, at en forbrugeraftale er helt ugyldig som følge af et urimeligt kontraktvilkår heri:
 - ikke afhjælper retsvirkningerne af [denne ugyldighed] i retsforholdet mellem den oprindelige långiver og forbrugeren som skyldner, eftersom den nationale lovgivning fastsætter en mulighed for en aftale mellem den oprindelige långiver og en tredjemand, som fører til en ændring af aftaleparterne
 - kun afhjælper retsvirkningerne af ugyldigheden mellem forbrugeren og den efterfølger, der efter overdragelsen af [denne aftale] indtræder som ny part i aftaleforholdet, således at

forbrugeren er forpligtet til at foretage en eventuel betaling til den nye aftalepart og ikke til den oprindelige långiver og omvendt kun kan rejse krav mod den nye part, som indtræder i aftaleforholdet, om beløb, som eventuelt skal tilbagebetales til forbrugeren, selv om denne ikke har foretaget nogen betaling til denne part?

- 2) Er en national retspraksis eller en fortolkning af national ret, hvorefter retsvirkningerne af ugyldigheden af en urimelig forbrugeraftale, kun kan drages i forholdet mellem de nuværende parter i aftalen, dvs. mellem den nye långiver, som indtræder i aftaleforholdet som følge af en ændring af aftaleparterne, og forbrugeren som skyldner, i strid med begrebet »erhvervsdrivende« som defineret i artikel 2, litra c), i [direktiv 93/13]?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Formaliteten med hensyn til de præjudicielle spørgsmål

- 22 AXA har gjort gældende, at de præjudicielle spørgsmål ikke kan antages til realitetsbehandling med den begrundelse, at de savner enhver forbindelse med tvisten i hovedsagen, og at de derfor er rent hypotetiske. For det første kan det ikke tiltrædes, at den i hovedsagen omhandlede låneaftale er ugyldig, med den begrundelse, at den mellemdom, der i første omgang havde foretaget en sådan konstatering, efterfølgende blev ophævet under appelsagen. Eftersom denne låneaftale for det andet var blevet opsagt forud for den i hovedsagen omhandlede overdragelse, er genstanden for denne overdragelse kravet i henhold til denne aftale og ikke selve låneaftalen.
- 23 Det følger af fast retspraksis, at det inden for rammerne af det samarbejde, der i henhold til artikel 267 TEUF er indført mellem Domstolen og de nationale retter, udelukkende tilkommer den nationale ret, for hvilken tvisten er indbragt, og som har ansvaret for den retsafgørelse, der skal træffes, på grundlag af omstændighederne i den konkrete sag at vurdere, både om en præjudiciel afgørelse er nødvendig for, at den kan afsige dom, og relevansen af de spørgsmål, den forelægger Domstolen. Når de stillede spørgsmål vedrører fortolkningen af EU-retten, er Domstolen derfor principielt forpligtet til at træffe afgørelse (dom af 11.12.2025, Kuszyccka, C-767/24, EU:C:2025:962, præmis 33 og den deri nævnte retspraksis).
- 24 Der foreligger således en formodning for, at spørgsmål om EU-retten er relevante. Domstolen kan kun afvise at træffe afgørelse om et præjudicielt spørgsmål fremsat af en national ret, hvis det klart fremgår, at den ønskede fortolkning af EU-retten savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand, såfremt problemet er af hypotetisk karakter, eller såfremt Domstolen ikke råder over de faktiske og retlige oplysninger, som er nødvendige for, at den kan give en hensigtsmæssig besvarelse af de forelagte spørgsmål (dom af 11.12.2025, Kuszyccka, C-767/24, EU:C:2025:962, præmis 34 og den deri nævnte retspraksis).
- 25 Inden for rammerne af proceduren i artikel 267 TEUF, som er baseret på en klar adskillelse mellem de nationale retters og Domstolens funktioner, tilkommer det desuden den nationale ret alene at fastslå og vurdere de faktiske omstændigheder i hovedsagen samt at fastlægge den nøjagtige rækkevidde af nationale retsregler og administrative forskrifter. Domstolen har alene kompetence til at udtale sig om fortolkningen eller gyldigheden af EU-retten med hensyn til de faktiske og retlige omstændigheder, som de er beskrevet af den forelæggende ret, uden hverken at kunne sætte spørgsmålstejn herved eller at kunne efterprøve, om de er korrekte (jf. i denne retning dom af 13.7.2023, Ferrovienord, C-363/21 og C-364/21, EU:C:2023:563, præmis 54 og 55).

- 26 I det foreliggende tilfælde vedrører den argumentation, som AXA har påberåbt sig til støtte for de præjudicielle spørgsmåls hypotetiske karakter, fastlæggelsen og vurderingen af de faktiske omstændigheder i hovedsagen. Det tilkommer imidlertid ikke Domstolen at rejse tvivl om disse omstændigheder, som henhører under den nationale rets kompetence. Denne argumentation er følgelig ikke tilstrækkelig til at afkræfte den i denne doms præmis 24 nævnte formodning for relevans.
- 27 De præjudicielle spørgsmål kan dermed antages til realitetsbehandling.

Realiteten

- 28 Med spørgsmålene, som skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 2, litra c), artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13 skal fortolkes således, at disse bestemmelser er til hinder for en national lovgivning, hvorefter en forbruger, som med et kreditinstitut har indgået en aftale, som efterfølgende overdrages til et andet kreditinstitut, udelukkende skal gøre de rettigheder gældende, som den pågældende har i henhold til dette direktiv, over for erhververen.
- 29 For det første er begrebet »erhvervsdrivende« i artikel 2, litra c), i direktiv 93/13 defineret som en fysisk eller juridisk person, der i forbindelse med de af dette direktiv omfattede aftaler handler som led i sit erhverv, hvad enten det er offentligt eller privat.
- 30 Den brede definition af begrebet »erhvervsdrivende«, som EU-lovgiver således har villet fastsætte (jf. i denne retning dom af 27.10.2022, S.V. (Boligkompleks), C-485/21, EU:C:2022:839, præmis 28 og den deri nævnte retspraksis), er til hinder for en fortolkning af dette begreb, hvorefter det kun er den person, der oprindeligt har indgået aftalen med en forbruger, som er omfattet af dette begreb, hvorved enhver anden person udelukkes fra anvendelsesområdet for direktiv 93/13, selv om denne person som erhverver af denne aftale handler som led i sit erhverv.
- 31 En sådan fortolkning af artikel 2, litra c), i direktiv 93/13 er desuden uforenelig med direktivets formål om at sikre et højt forbrugerbeskyttelsesniveau (jf. i denne retning dom af 8.5.2025, Myszak, C-324/23, EU:C:2025:324, præmis 44 og den deri nævnte retspraksis). Den forpligtelse, der påhviler forbrugerne, til at udøve de rettigheder, som de pågældende er tillagt i henhold nævnte direktiv, over for en erhvervsdrivende, der ikke længere er part i den anfægtede aftale, kan nemlig i praksis gøre det vanskeligere at udøve sådanne rettigheder.
- 32 Det følger af det ovenstående, at et kreditinstitut, der erhverver en låneaftale, der er indgået med en forbruger, er omfattet af begrebet »erhvervsdrivende« som omhandlet i artikel 2, litra c), i direktiv 93/13. Denne bestemmelse gør det derimod ikke i sig selv muligt at afgøre, om retsvirkningerne af ugyldigheden af det urimelige vilkår i denne aftale kun kan påberåbes over for denne erhverver.
- 33 For det andet pålægger artikel 6, stk. 1, i direktiv 93/13, sammenholdt med 21. betragtning hertil, medlemsstaterne at fastsætte, at urimelige kontraktvilkår i en aftale, som en erhvervsdrivende har indgået med en forbruger, »i henhold til deres nationale lovgivning« ikke binder forbrugeren, og at aftalen forbliver bindende for parterne på i øvrigt samme vilkår, hvis den kan opretholdes uden de urimelige kontraktvilkår.

- 34 Affattelsen i national ret af den beskyttelse, som direktiv 93/13 garanterer forbrugerne, må imidlertid ikke ændre beskyttelsens udstrækning og dermed indholdet af denne beskyttelse og derved så tvivl om styrkelsen af den nævnte beskyttelses effektivitet gennem vedtagelse af ensartede bestemmelser vedrørende urimelige vilkår (dom af 16.3.2023, M.B. m.fl. (Virkningerne af, at en aftale erklæres ugyldig), C-6/22, EU:C:2023:216, præmis 20 og den deri nævnte retspraksis).
- 35 Denne affattelse i national ret må heller ikke gøre det i praksis uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve de rettigheder, som forbrugerne har i henhold til dette direktiv. Medlemsstaterne er navnlig forpligtede til at sikre overholdelsen af den beskyttelse, som forbrugeren er indrømmet ved nævnte direktiv, idet de navnlig sikrer, at den retlige situation og de faktiske forhold, som forbrugeren ville have befundet sig i, såfremt et sådant vilkår ikke havde eksisteret, genoprettes, bl.a. ved at fastsætte en ret til tilbagebetaling af den fordel, som den erhvervsdrivende uretmæssigt har opnået til skade for forbrugeren på grundlag af dette urimelige vilkår (jf. i denne retning dom af 16.3.2023, M.B. m.fl. (Virkningerne af, at en aftale erklæres ugyldig), C-6/22, præmis 22, og af 15.6.2023, Bank M. (Konsekvenser af en annulation af aftalen), C-520/21, EU:C:2023:478, præmis 61 og den deri nævnte retspraksis).
- 36 Det følger af det ovenstående, at artikel 6, stk. 1, i direktiv 93/13 skal fortolkes således, at når den aftale, som en forbruger har indgået med en erhvervsdrivende, i overensstemmelse med gældende national ret er blevet overdraget til en tredjemand, der betragtes som erhvervsdrivende, skal denne forbruger i givet fald kunne påberåbe sig ugyldigheden af et urimeligt vilkår i en sådan aftale eller af nævnte aftale i sin helhed over for erhververen på samme måde, som forbrugeren kunne have gjort det over for overdrageren uden en sådan overdragelse. Den omstændighed, at erhververen som følge af denne overdragelse indtræder i samtlige overdragerens rettigheder og forpligtelser over for forbrugeren i henhold til samme kontrakt, kan nemlig ikke indebære nogen ændring af indholdet af disse rettigheder og forpligtelser og dermed heller ikke have nogen indvirkning på beskyttelsen af forbrugerne, som skal kunne gøre alle retsvirkningerne af urimeligheden af det omtvistede kontraktvilkår gældende over for erhververen.
- 37 For det tredje pålægger artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13, sammenholdt med 24. betragtning hertil, medlemsstaterne at sikre, at der i forbrugernes og konkurrenternes interesse findes egnede og effektive midler til at bringe anvendelsen af urimelige kontraktvilkår i aftaler, der indgås mellem forbrugere og en erhvervsdrivende, til ophør.
- 38 Ud over det første og umiddelbare formål at beskytte forbrugeren mod urimelige kontraktvilkår i de aftaler, som forbrugeren indgår med erhvervsdrivende, ved at genoprette den retlige situation og de faktiske forhold, som forbrugeren ville have befundet sig i, såfremt sådanne urimelige vilkår ikke havde eksisteret, tilsigter artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13 på lang sigt at bringe de erhvervsdrivendes anvendelse af urimelige kontraktvilkår til ophør. Ved at undlade at anvende disse kontraktvilkår over for forbrugerne udøves således en afskrækkende virkning i forhold til de erhvervsdrivende med hensyn til anvendelsen af sådanne vilkår (jf. i denne retning dom af 16.3.2023, M.B. m.fl. (Virkningerne af, at en aftale erklæres ugyldig), C-6/22, præmis 24-26).
- 39 Det følger heraf, at den afskrækkende virkning i forhold til anvendelsen af urimelige kontraktvilkår vedrører erhvervsdrivende generelt og ikke kun den enkelte erhvervsdrivende, der er initiativtager til det anfægtede urimelige kontraktvilkår.

- 40 Det skal i denne henseende fremhæves, at inden for rammerne af direktiv 93/13 afhænger ugyldigheden af et kontraktvilkår hverken af, om den pågældende erhvervsdrivende har handlet culpøst, eller af den omstændighed, at denne skal drages til ansvar herfor, men afhænger udelukkende af, om det omtvistede kontraktvilkår er objektivt urimeligt (jf. i denne retning dom af 22.4.2021, Profi Credit Slovakia, C-485/19, EU:C:2021:313, præmis 65).
- 41 Det følger heraf, at dette direktiv ikke udelukker, at retsvirkningerne af urimeligheden af et urimeligt vilkår i en forbrugeraftale kan påhvile en anden erhvervsdrivende end den, der tog initiativ til dette vilkår.
- 42 I det foreliggende tilfælde tilkommer det den forelæggende ret at vurdere, om de ungarske retters fortolkning af de relevante nationale bestemmelser kan bringe genoprettelsen af den retlige situation og de faktiske forhold, som de to forbrugere ville have befundet sig i uden det pågældende urimelige vilkår, i fare.
- 43 Domstolen er imidlertid inden for rammerne af en præjudiciel forelæggelse kompetent til på grundlag af det i hovedsagen oplyste samt de for Domstolen afgivne indlæg at give den forelæggende ret nyttige bidrag på en sådan måde, at denne kan træffe afgørelse i den tvist, der er indbragt for den (jf. i denne retning dom af 2.3.2023, PrivatBank m.fl., C-78/21, EU:C:2023:137, præmis 71).
- 44 Det fremgår af anmodningen om præjudiciel afgørelse, at overdragelsen af den i hovedsagen omhandlede låneaftale i overensstemmelse med § 17, stk. 1, i lov CCXXXVII. af 2013 om kreditinstitutter og finansielle virksomheder var underlagt en godkendelse fra Ungarns nationalbank, som tilsynsmyndighed. Denne foranstaltning synes principielt at kunne beskytte forbrugernes interesser.
- 45 Med henblik på at sikre, at det høje forbrugerbeskyttelsesniveau, som forfølges med direktiv 93/13, sikres, og navnlig at en sådan overdragelse ikke fratager den pågældende forbruger rettighederne i henhold til dette direktivs artikel 6, stk. 1, påhviler det ikke desto mindre den forelæggende ret bl.a. at efterprøve, om meddelelse af en sådan godkendelse, således som den ungarske regering har gjort gældende, er underlagt en tilsynskontrol, der har til formål at efterprøve, om erhververens økonomiske solvens er tilstrækkelig til at dække de risici, der er forbundet med nævnte aftale.
- 46 Det fremgår i øvrigt af de nationale retsforskrifter, således som de er beskrevet af den forelæggende ret, at erhververen af den i hovedsagen omhandlede låneaftale som efterfølger nyder de samme rettigheder og påtager sig de samme forpligtelser, som i henhold til denne låneaftale er bindende for overdrageren over for medkontrahenterne. De to forbrugere har således ret til over for erhververen at påberåbe sig alle retsvirkningerne af urimeligheden af kontraktvilkåret i nævnte låneaftale og dette på samme betingelser, som de kunne have gjort over for overdrageren.
- 47 I lyset af det ovenstående fremgår det ikke, med forbehold for den forelæggende rets efterprøvelse, at det i det foreliggende tilfælde ville være uforholdsmæssigt vanskeligt eller i praksis umuligt at afhjælpe retsvirkningerne af ugyldigheden af det i hovedsagen omhandlede urimelige vilkår inden for rammerne af forholdet mellem de to forbrugere og erhververen af denne låneaftale.

- 48 Såfremt den forelæggende ret måtte nå til den konklusion, at de relevante bestemmelser i dens nationale ret ikke gør det muligt at sikre en retlig og faktisk genoprettelse af den situation, som disse to forbrugere ville have befundet sig i, såfremt det pågældende urimelige kontraktvilkår ikke havde eksisteret, kræver princippet om, at national ret skal fortolkes i overensstemmelse med EU-retten, at de nationale retter – under overholdelse af navnlig forbuddet mod en fortolkning contra legem af national ret – gør alt, hvad der henhører under deres kompetence, idet de tager national ret i dens helhed i betragtning og anvender fortolkningsmetoder, der er anerkendt i denne ret, for at sikre den fulde virkning af det omhandlede direktiv og for at nå et resultat, der er i overensstemmelse med det mål, der forfølges hermed (dom af 27.11.2025, Gryczara, C-746/24, EU:C:2025:925, præmis 60 og den deri nævnte retspraksis).
- 49 Såfremt det ikke er muligt at anlægge en fortolkning af national lovgivning, der er i overensstemmelse med de EU-retlige krav, har den nationale ret, der inden for sit kompetenceområde skal anvende de EU-retlige bestemmelser, som organ i en medlemsstat pligt til at sikre disse bestemmelsers fulde virkning, idet den i den sag, der er indbragt for den, om fornødent af egen drift skal undlade at anvende enhver bestemmelse i national ret, der er i strid med en bestemmelse i EU-retten, der har direkte virkning (dom af 3.7.2025, Ati-19, C-605/23, EU:C:2025:513, præmis 52 og den deri nævnte retspraksis).
- 50 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal de forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 2, litra c), artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13 skal fortolkes således, at disse bestemmelser ikke er til hinder for en national lovgivning, hvorefter en forbruger, som med et kreditinstitut har indgået en aftale, som efterfølgende overdrages til et andet kreditinstitut, udelukkende skal gøre de rettigheder gældende, som den pågældende har i henhold til dette direktiv, over for erhververen, forudsat at denne overdragelse ikke i praksis gør det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve de rettigheder, som denne forbruger har i henhold til dette direktiv.

Sagsomkostninger

- 51 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Ottende Afdeling) for ret:

Artikel 2, litra c), artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler

skal fortolkes således, at

disse bestemmelser ikke er til hinder for en national lovgivning, hvorefter en forbruger, som med et kreditinstitut har indgået en aftale, som efterfølgende overdrages til et andet kreditinstitut, udelukkende skal gøre de rettigheder gældende, som den pågældende har i henhold til dette direktiv, over for erhververen, forudsat at denne overdragelse ikke i praksis gør det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve de rettigheder, som denne forbruger har i henhold til dette direktiv.

Underskrifter